Apeldoornsestraat te Voorthuizen

Natuurtoets inclusief nader onderzoek met betrekking tot vleermuizen

Woningstichting Barneveld

november 2010

Gateway to solutions

Apeldoornsestraat te Voorthuizen

Natuurtoets inclusief nader onderzoek met betrekking tot vleermuizen

dossier : C8060-01.001
registratienummer : MD-DE20100165
versie : definitief

Woningstichting Barneveld

november 2010

© DHV B.V. Niets uit dit bestek/drukwerk mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt d.m.v. drukwerk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van DHV B.V., noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.
Het kwaliteitssysteem van DHV B.V. is gecertificeerd volgens ISO 9001.

INHOUD BLAD

1	INLEIDING	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Leeswijzer	3
2	BESCHRIJVING VAN HET VOORNEMEN	4
2.1	Plangebied	4
2.2	Ingreep	5
2.3	Storingsfactoren	5
3	TOETSING AAN DE FLORA- EN FAUNAWET	6
3.1	De Flora- en faunawet	6
3.2	Effectbeoordeling Flora- en faunawet	8
3.3	Conclusie Flora- en faunawet	10
4	VOORTOETS NATUURBESCHERMINGSWET	12
4.1	Natuurbeschermingswet 1998	12
4.2	Effectbeoordeling Natuurbeschermingswet	12
4.3	Conclusie Natuurbeschermingswet	13
5	TOETSING AAN DE ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR	14
5.1	De Ecologische Hoofdstructuur	14
5.2	Effectbeoordeling Ecologische Hoofdstructuur	15
5.3	Conclusie Ecologische Hoofdstructuur	16
GERAADPLEEGDE BRONNEN		17

BIJLAGE

1 Resultaten veldonderzoek Ecogroen 2010

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

De Woningstichting Barneveld is voornemens om aan de Apeldoornsestraat in Voorthuizen enkele appartementen en parkeergelegenheid te realiseren. Daarvoor moet de initiatiefnemer (laten) onderzoeken of beschermde natuurwaarden hiervan negatieve effecten ondervinden.
Na een oriënterend veldbezoek en literatuuronderzoek bleek dat er onvoldoende gegevens beschikbaar waren om het voorkomen van beschermde soorten uit te sluiten. Daarom is een veldinventarisatie uitgevoerd door 'Ecogroen advies b.v.' naar de ontbrekende gegevens.

1.2 Doel

Deze rapportage heeft tot doel de eventuele effecten van het voornemen op beschermde soorten (Flora- en faunawet), het Natura 2000-gebied de Veluwe (Natuurbeschermingswet) en de Ecologische Hoofdstructuur (streekplan) inzichtelijk te maken. De toetsing aan de Natuurbeschermingswet heeft de status van een voortoets. Ook wordt een voorstel gedaan over te nemen vervolgstappen.

1.3 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk is eerst een beknopte beschrijving gegeven van het gebied en de voorziene ingreep. Dan volgt een effectbeoordeling in drie delen:
– toets aan Flora- en faunawet (hoofdstuk 3);
– voortoets Natuurbeschermingswet (hoofdstuk 4);
– toets aan Ecologische Hoofdstructuur (hoofdstuk 5).
Bij de effectbeoordeling zijn steeds eerst de huidige natuurwaarden geïnventariseerd. Vervolgens is het effect van de voorziene ingreep op deze natuurwaarden bepaald. Ten slotte is per onderdeel een conclusie gegeven van het betreffende onderdeel van de natuurwetgeving.

2 BESCHRIJVING VAN HET VOORNEMEN

2.1 Plangebied

De oppervlakte van het totale plangebied bedraagt circa 2.900 m^2. Het betreft een gebied binnen de bebouwde kom van Voorthuizen, gelegen aan de Apeldoornsestraat (huisnummers 9, 11, 13, 15, 17 en 19).
Binnen het plangebied staan nu nog zes rijwoningen. Deze hebben een diepe tuin, met schuurtjes en diverse bomen en struiken.

Het plangebied is in de onderstaande figuur (2.1) weergegeven.

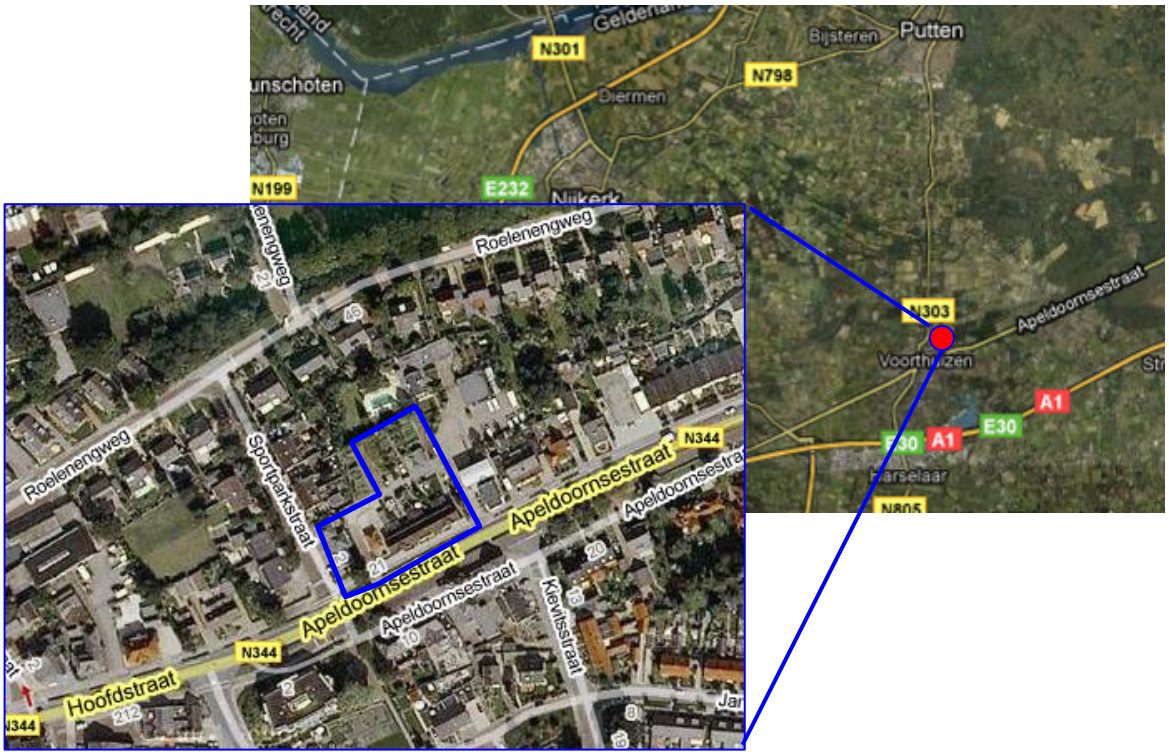

Figuur 2.1. Plangebied (blauw omlijnd)

Figuur 2.2 geeft een foto-impressie van het plangebied.

Figuur 2.2. Impressie van het plangebied (05 mei 2010)

2.2 Ingreep

De geplande ontwikkeling bestaat uit de realisatie van diverse appartementen met parkeergelegenheid. Hiervoor zal de bebouwing binnen het plangebied gesloopt worden en zal de begroeiing verwijderd worden. Het hele plangebied zal worden heringericht.

2.3 Storingsfactoren

De geplande ontwikkeling brengt verschillende verstorende factoren met zich mee. Tijdens de realisatie kan er tijdelijk sprake zijn van een hoge geluidsbelasting. Ook verlichting met bouwlampen kan meer uitstraling hebben dan de verlichting in de huidige situatie. Tijdens de gebruiksfase zal de geluidsbelasting en verlichting naar verwachting vergelijkbaar zijn met de huidige situatie.
Omdat het toekomstige gebruik vergelijkbaar is met het huidige gebruik zijn er verder geen veranderingen te verwachten die negatieve effecten veroorzaken.

3 TOETSING AAN DE FLORA- EN FAUNAWET

3.1 De Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet beschermt alle inheemse in het wild levende planten en dieren tegen schadelijk menselijk handelen. Het gaat erom dat de functionaliteit van een gebied voor de aanwezige beschermde soort behouden blijft (foerageergebied, migratieroute, voortplantingsgebied, vaste rust- of verblijfplaats, trekroute of winterverblijf). De nadruk ligt op het voorkomen van negatieve effecten (mitigatie).
Ook implementeert de Flora- en faunawet het soortbeschermingsdeel van de Vogel- en Habitatrichtlijn.

In de Flora- en faunawet is vastgelegd dat een ieder de plicht heeft voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en planten en voor hun directe leefomgeving (zorgplicht). Verder zijn in de wet verbodsbepalingen opgenomen voor handelingen die het voortbestaan van planten en dieren in gevaar kunnen brengen (zie kader).

Indien schade aan beschermde soorten onvermijdelijk is, dan kan een ontheffing worden verleend door het ministerie van LNV, indien de initiatiefnemer aantoont zorgvuldig te werk te gaan, effecten zo veel mogelijk voorkomt en resteffecten compenseert.

Verbodsbepalingen Flora- en faunawet

Bepalingen betreffende planten op de groeiplaats (artikel 8):

- het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse soort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of van hun groeiplaats te verwijderen.

Bepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving (artikelen 9 - 12):

- het is verboden dieren behorende tot een beschermde inheemse soort te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- het is verboden dieren behorende tot een beschermde inheemse soort opzettelijk te verontrusten.
- het is verboden nesten, holen of andere voortplantingsplaatsen of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren behorende tot een beschermde inheemse soort te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- het is verboden eieren van dieren behorende tot een beschermde inheemse soort te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Beschermingsregime

De beschermde soorten zijn verdeeld over verschillende tabellen, die een afzonderlijk beschermingsregime kennen. Deze worden hieronder beschreven.

Tabel 1-soorten: Algemene soorten

Voor overtreding van verbodsbepalingen betreffende (individuen van) algemeen voorkomende soorten door werkzaamheden geldt een algemene vrijstelling van de verboden uit de artikelen 8 tot en met 12. Aan deze vrijstelling zijn, behalve het in acht nemen van de zorgplicht, geen aanvullende eisen gesteld.

Tabel 2-soorten: Overige soorten

Voor plannen en projecten die een negatief effect hebben op soorten uit tabel 2 moet ontheffing worden aangevraagd. Voor een ontheffingaanvraag moet een ‘lichte toets’ uitgevoerd worden (zie volgende paragraaf).

Tabel 3-soorten: Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn/bijlage 1 Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten
Dit zijn strikt beschermde soorten. Voor plannen en projecten die een negatief effect hebben op soorten uit tabel 3 moet ontheffing worden aangevraagd. Voor de ontheffingaanvraag moet een 'uitgebreide toets' uitgevoerd worden (zie volgende paragraaf).

Vogels (inclusief vaste verblijfplaatsen)
Voor vogels is geen vrijstelling of ontheffing mogelijk voor het verstoren van broedende vogels, of verstoren of vernietigen van nesten, eieren of jongen. Negatieve effecten op een broedgeval moeten dus altijd worden voorkomen door buiten het broedseizoen te beginnen met de werkzaamheden, of te voorkomen dat vogels beginnen te broeden in het plangebied.
Sommige vogelsoorten keren elk jaar terug naar dezelfde nestplaats en/of kunnen zelf geen nieuw nest bouwen. Ook gebruiken sommige soorten hun nest het hele jaar als vaste rust- en verblijfplaats. Het gaat om nesten van onder andere de steenuil, roek, gierzwaluw, ooievaar, kerkuil, boomvalk en buizerd.
Voor het verstoren van dergelijke vaste, jaarrond gebruikte broedplaatsen van vogels moet een ontheffing worden aangevraagd. Hiervoor dient een uitgebreide toets doorlopen te worden (zie volgende paragraaf).

Toetsing
Bij ruimtelijke ingrepen moet vooraf beoordeeld worden of er negatieve gevolgen zullen optreden voor aanwezige soorten. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de initiatiefnemer. Is schade aan beschermde soorten onvermijdelijk, dan kan een ontheffing worden verleend door het ministerie van LNV, indien de initiatiefnemer aantoont zorgvuldig te werk te gaan, effecten zo veel mogelijk voorkomt en resteffecten compenseert.
Een ontheffing moet aangevraagd worden vóórdat met de uitvoering van de werkzaamheden wordt begonnen. Het beoordelen van de ontheffingsaanvraag kan enkele maanden duren.

Indien er een ruimtelijke ingreep plaatsvindt in een plangebied met beschermde soorten dan zijn er twee mogelijkheden bij een ontheffingsaanvraag:
1. Voorkom overtreding van de Flora- en faunawet. Schadebeperkende maatregelen kunnen worden voorgelegd aan Dienst Regelingen door *ontheffing aan te vragen*. De Dienst Regelingen beoordeelt de voorgenomen mitigerende maatregelen. Als deze voldoende zijn, ontvangt de aanvrager een beschikking met daarin de goedkeuring van de maatregelen, in de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag. Ontheffing is namelijk niet nodig, omdat dankzij de maatregelen overtreding van de Flora- en faunawet wordt voorkomen.
2. Zijn mitigerende maatregelen niet mogelijk? Dan volgt een volledige beoordeling voor ontheffing.

Lichte toets
Als soorten van tabel 2 voorkomen in het plangebied moet een lichte toets uitgevoerd worden. Hierin wordt onderzocht in welke mate de functionaliteit van het gebied voor de beschermde soorten wordt aangetast door de voorgenomen activiteiten en of de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar komt.

Uitgebreide toets
Als soorten van tabel 3 of vogels voorkomen in het plangebied moet een uitgebreide toets uitgevoerd worden. Hierin wordt onderzocht in welke mate de functionaliteit van het gebied voor de beschermde soorten wordt aangetast door de voorgenomen activiteiten en of de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar komt. Verder moet er sprake zijn van een wettelijk belang en mag er geen andere bevredigende oplossing (alternatief) zijn.

3.2 Effectbeoordeling Flora- en faunawet

Op basis van de beschikbare verspreidingsgegevens en de standplaatseisen (planten) en biotoopeisen (dieren) is een inschatting gemaakt van de waarschijnlijkheid van voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Hierbij zijn de landelijke atlassen/verspreidingskaarten gebruikt. Tevens is een oriënterend veldbezoek afgelegd door een ecoloog op 5 mei 2010. Na het oriënterende veldbezoek en het literatuuronderzoek bleek dat er onvoldoende gegevens beschikbaar waren om het voorkomen van beschermde soorten uit te sluiten. Daarom is een veldinventarisatie uitgevoerd door 'Ecogroen advies b.v.' naar de ontbrekende gegevens.

Op basis van het oriënterend veldbezoek, de literatuurstudie en het aanvullend onderzoek wordt aangegeven wat de effecten van de ingreep op deze beschermde soorten zijn en welke eventuele vervolgstappen nodig zijn.

(Broed)vogels
De beplanting in de tuinen is geschikt voor verschillende soorten broedvogels die in struwelen en nabij bebouwing voorkomen. Alle vogels zijn beschermd in het kader van de Flora- en faunawet. Verstoring van broedende vogels is niet toegestaan. De meeste vogels broeden tussen 15 maart en 15 juli.

Effecten en vervolgstappen
Indien de werkzaamheden tijdens het broedseizoen (globaal lopend van 15 maart tot 15 juli) plaatsvinden treedt er verstoring op van broedende vogels als gevolg van de werkzaamheden. Deze verstoring is niet toegestaan, waardoor het noodzakelijk is om de begroeiing buiten het broedseizoen te verwijderen.
Als gestart wordt met de werkzaamheden buiten het broedseizoen, mag er wel doorgewerkt worden tijdens het broedseizoen, omdat het plangebied dan door verstoring ongeschikt is geraakt als leef- en/of broedgebied.
Wanneer de werkzaamheden echter zo worden gepland dat vogels er in een stille periode toch kunnen gaan broeden, kunnen wel negatieve effecten op broedvogels optreden als de intensiteit van de werkzaamheden vervolgens binnen het broedseizoen weer toeneemt. In dat geval wordt de Flora- en faunawet overtreden. Hiervoor kan geen ontheffing verleend worden en de betreffende werkzaamheden zijn dan ook verboden.

Vleermuizen
Alle vleermuissoorten worden strikt beschermd door de Flora- en faunawet (tabel 3-soorten). Ingenieurs en adviesbureau Ecogroen hebben in de periode juni/juli en augustus/september onderzoek verricht naar het voorkomen van vleermuizen en de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen. Er zijn vier nachtelijke bezoeken uitgevoerd op 25 juni, 19 juli, 20 augustus en 29 september 2010. De bezoeken in de periode juni/ juli hebben zich gericht op kraamkolonies/zomerverblijfplaatsen en de bezoeken in de periode augustus- september op baltslocaties/paarverblijfplaatsen.

Het onderzoek is uitgevoerd volgens de 'Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijk ingrepen Flora- en faunawet'. Naast het vaststellen van de aanwezige vleermuizen is er aandacht besteed aan de functionaliteit van de vast rust- en verblijfplaatsen en de ecologische relatie die de planlocatie heeft met het omliggende gebied.

In de bebouwing zijn geen paar- en kraamverblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Wel zijn tijdens het vroege ochtendbezoek van 20 augustus 2010 op een vensterbank aan de kopse kant van de bebouwing aan de westzijde vleermuisuitwerpselen gevonden. Tijdens alle overige bezoeken zijn elders in het plangebied geen sporen (uitwerpselen of prooiresten) aangetroffen die erop duiden dat vleermuizen

een verblijfplaats hebben in de bebouwing. Naar verwachting betreft het een tijdelijke verblijfplaats van een solitair mannelijk exemplaar van Gewone dwergvleermuis die slecht één of enkele dagen heeft gehuisd onder de dakrand van de bebouwing. Dergelijke tijdelijke verblijfplaatsen zijn niet jaarrond beschermd door de Flora- en faunawet.

Vleermuizen maken gebruik van een netwerk van verblijfplaatsen, waardoor vleermuizen regelmatig wisselen van verblijfplaats. Hierdoor bestaat de mogelijkheid dat zich later alsnog vleermuizen gaan vestigen in het plangebied. Er zijn namelijk geschikte invliegopeningen in combinatie met ruimten (bijvoorbeeld spouwmuur) waar vleermuizen kunnen huizen. Aangezien in het najaar van 2010 geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen zijn aangetroffen, is het niet aannemelijk dat aankomende winterperiode (2010/2011) overwinterende vleermuizen aanwezig zijn in de bebouwing.

In de (eventueel) te verwijderen bomen op de onderzoekslocatie zijn geen holten aangetroffen die geschikt kunnen zijn als vaste verblijfplaats voor vleermuizen.

Tijdens het onderzoek is geen vliegroute aangetoond in of in de directe nabijheid van het plangebied. De sloop van de bebouwing geeft geen aanleiding schade te veronderstellen aan vliegroutes van vleermuizen. In de omgeving van het gebouw zijn diverse lijnvormige structuren aanwezig die door vleermuizen als vliegroute (kunnen) worden gebruikt.

Tijdens de veldbezoeken zijn enkele foeragerende exemplaren van Gewone dwergvleermuis aangetroffen in de omgeving van de bebouwing. Vermoedelijk wordt de omgeving van de bebouwing incidenteel gebruikt als foerageergebied door enkele vleermuizen.

Effecten en vervolgstappen
In de bebouwing is in zowel in de zomer- als najaarsperiode van 2010 respectievelijk geen kraam- en paarverblijfplaats aangetroffen. Sloopwerkzaamheden die vóór circa half maart 2011 uitgevoerd worden kunnen - vanuit het oogpunt van vleermuizen - zonder nadere voorwaarden plaatsvinden. Indien de sloopwerkzaamheden na half maart 2011 worden uitgevoerd, is het van belang rekening te houden met de mogelijk (her)vestiging van vleermuizen in de toekomst.

Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Flora- en faunawetgeving geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie. Dat is hier niet het geval. Er is in de omgeving veel geschikt foerageerhabitat voorhanden. Bovendien is het plangebied ook in de nieuwe situatie geschikt als foerageergebied voor enkele vleermuissoorten.

Overige zoogdieren
Omdat het plangebied bestaat uit bebouwd terrein en tuinen, vormt het naar verwachting geen leefgebied voor overige beschermde zoogdieren. Ingenieurs- en adviesbureau Ecogroen heeft tijdens het onderzoek naar het voorkomen van vleermuizen ook gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van zoogdieren zoals steenmarters. Tijdens de veldbezoeken zijn geen aanwijzingen gevonden die duiden op het voorkomen van beschermde zoogdiersoorten. .

Flora
Het plangebied bestaat uit tuinen, er worden geen beschermde plantensoorten verwacht omdat er geen sprake is van een natuurlijke situatie.

Amfibieën en reptielen
Alle inheemse amfibieënsoorten en reptielen worden beschermd door de Flora- en faunawet. Het plangebied vormt vanwege de ligging in stedelijk gebied geen geschikt leefgebied voor deze soorten. Daarnaast zijn de meeste amfibieën gebonden aan de aanwezigheid van water in de directe omgeving. Er worden geen strikt beschermde amfibieën en reptielen verwacht binnen het plangebied.

Vissen
Een aantal vissoorten wordt beschermd door de Flora- en faunawet. Wegens het ontbreken van waterpartijen in het plangebied zijn er geen vissen aanwezig.

Insecten
Een aantal insectensoorten heeft een beschermde status in de Flora- en faunawet. Het betreft enkele aan specifieke biotopen gebonden soorten, met name heide en hoogvenen, deze biotopen komen niet voor in het plangebied. Het voorkomen van beschermde insecten is daarmee uitgesloten.

3.3 Conclusie Flora- en faunawet

Verblijfplaatsen vleermuizen
In de bebouwing is in zowel in de zomer- als najaarsperiode van 2010 respectievelijk geen kraam- en paarverblijfplaats aangetroffen. Gezien het mobiele karakter van vleermuizen is vleermuizenonderzoek juridisch gezien slechts voor een bepaalde periode rechtsgeldig. Na overleg te hebben gepleegd met de afdeling Flora- en faunawet van het Ministerie van LNV blijkt dat er geen richtlijnen zijn voor hoe lang een vleermuizenonderzoek 'houdbaar' is. Over het algemeen wordt een periode van één tot maximaal twee jaar aangehouden. Gezien de mogelijke (her)vestiging van vleermuizen in de toekomst dient de volgende strategie aangehouden te worden:

Sloop vóór half maart 2011
Sloopwerkzaamheden die vóór circa half maart 2011 uitgevoerd worden kunnen - vanuit het oogpunt van vleermuizen - zonder nadere voorwaarden plaatsvinden;

Sloop in periode half maart 2011 t/m half maart 2013
- Indien de sloopwerkzaamheden uitgevoerd worden in de periode half maart 2011 tot en met half maart 2013, dient rekening gehouden te worden met de mogelijke (her)vestiging van vleermuizen;
- Om schade aan vleermuizen met zekerheid te voorkomen, dient in de actieve periode van vleermuizen – half maart t/m eind oktober – circa een week voorafgaand aan de geplande sloop een controlebezoek uitgevoerd te worden om na te gaan of vleermuizen, door bijvoorbeeld (her)kolonisatie, aanwezig zijn (indien de sloop toch gepland staat in de overwinteringsperiode (eind oktoberf - half maart), dan is het van belang om ongeveer eind oktober het controlebezoek uit te voeren);
- Het wordt aangeraden, indien de planning het toelaat, niet te slopen in de meest kwetsbare perioden van vleermuizen. Deze kwetsbare perioden zijn globaal aan te geven als de voortplantingsperiode (1 mei - half juli) en de overwinteringsperiode (eind oktober - half maart).

Sloop na half maart 2013
Indien de sloop voor circa half maart 2013 niet haalbaar is, is een volledig actualiserend vleermuizenonderzoek in het seizoen voorafgaand aan de sloop noodzakelijk.

Vogels beschermd tijdens broedseizoen

Verder kunnen binnen het plangebied vogels broeden. Alle broedende vogels zijn beschermd. Indien de werkzaamheden tijdens het broedseizoen (per soort verschillend maar globaal lopend van 15 maart tot 15 juli) plaatsvinden treedt er verstoring op van broedende vogels als gevolg van de werkzaamheden. Deze verstoring is niet toegestaan, waardoor het noodzakelijk is om de begroeiing buiten het broedseizoen te verwijderen.

Als gestart wordt met de werkzaamheden buiten het broedseizoen, mag er wel doorgewerkt worden tijdens het broedseizoen, omdat het plangebied dan door verstoring ongeschikt is geraakt als leef- en/of broedgebied.

Wanneer de werkzaamheden echter zo worden gepland dat vogels er in een stille periode toch kunnen gaan broeden, kunnen wel negatieve effecten op broedvogels optreden als de intensiteit van de werkzaamheden vervolgens binnen het broedseizoen weer toeneemt. In dat geval wordt de Flora- en faunawet overtreden. Hiervoor kan geen ontheffing verleend worden en de betreffende werkzaamheden zijn dan ook verboden.

Algemene zorgplicht Flora- en faunawet

Het is belangrijk dat bij de werkzaamheden het besef bestaat dat er een ‘zorgplicht’ is voor planten en dieren. Dit betekent concreet dat er bij de uitvoering van werkzaamheden rekening gehouden moet worden met de aanwezigheid van planten en dieren en dat schade zoveel mogelijk voorkomen moet worden.

Een gunstige periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden is van september tot en met oktober gezien de voortplantingsperiode, het broedseizoen en de winterrust van de meeste soorten.

4 VOORTOETS NATUURBESCHERMINGSWET

4.1 Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet 1998 implementeert onder andere de gebiedsbescherming van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijngebieden. Deze gebieden vormen een onderdeel van het Natura 2000 netwerk. Het Natura 2000 netwerk vormt de basis voor het behoud en herstel van de biodiversiteit in Europa. De Natura 2000-gebieden herbergen dan ook soorten en habitattypen die op Europees niveau van belang zijn.
Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is de Veluwe[1], dat op ca. 3 km afstand van het plangebied ligt.
In het kader van de Natuurbeschermingswet dient te worden bepaald of de geplande ontwikkeling aan de Apeldoornsestraat in Voorthuizen (mogelijke) significant negatieve effecten veroorzaakt op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied in de omgeving.
Hiertoe moeten de mogelijke effecten van de activiteit op dit gebied en zijn beschermde soorten in beeld worden gebracht. Hiervoor zijn de volgende uitkomsten mogelijk:

- de activiteit heeft *geen negatief effect*: er is geen vergunning nodig;
- de activiteit heeft geen *verstorend effect*: er is geen vergunning nodig;
- de activiteit heeft een *verslechterend effect*: een vergunning is nodig en wordt verleend (eventueel onder voorwaarden) als bevoegd gezag van mening is dat ondanks het verslechterende effect de activiteit toch plaats dient te vinden. Een verslechterend effect is een permanent effect waarbij tenminste één of meer instandhoudingsdoelen negatief worden beïnvloed. Verslechtering kan ook optreden bij een verstorend effect dat gedurende een zodanig lange periode plaatsvindt dat geen sprake meer is van een tijdelijk effect;
- de activiteit heeft een *significant negatief effect*: een vergunning is nodig en wordt verleend als er een passende beoordeling is uitgevoerd en er aan de ADC-criteria wordt voldaan (er zijn geen Alternatieven mogelijk, er is sprake van 'Dwingende redenen van openbaar belang' en er vindt Compensatie plaats) én bevoegd gezag van mening is dat ondanks het effect de activiteit toch plaats dient te vinden. Een significant negatief effect is een effect waarbij tenminste één of meer van de instandhoudingsdoelen zo wordt beïnvloed dat deze niet meer realiseerbaar zijn.

4.2 Effectbeoordeling Natuurbeschermingswet

In de omgeving van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied Veluwe. De grens van dit gebied ligt op ca. 3 km afstand van het plangebied. Tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied bevindt zich bebouwing van de kern Voorthuizen, agrarisch gebied en recreatiegebied.
Realisatie van de geplande ontwikkeling heeft vanwege de ligging binnen stedelijk gebied en op een grote afstand van de Veluwe zowel tijdens de realisatie als erna, tijdens de gebruiksfase, geen verstorende invloed die tot in het Natura 2000-gebied reikt.
Sommige soorten waarvoor Natura 2000-gebieden worden aangewezen zijn afhankelijk van de omgeving buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied, bijvoorbeeld voor gebruik als foerageergebied door de wespendief. Voor de Veluwe heeft provincie Gelderland kaarten opgesteld met leefgebieden van Natura 2000-soorten[2]. Hierbij is voor de wespendief leefgebied buiten de begrenzing aangegeven. Het plangebied maakt hier geen deel van uit.

---

[1] Op dit moment is de Veluwe in procedure om aangewezen te worden. Er wordt getoetst aan het concept-aanwijzingsbesluit

[2] gelderland.nl (mei 2010)

4.3 Conclusie Natuurbeschermingswet

Het voornemen heeft geen negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied de Veluwe. Het aanvragen van een passende beoordeling is daarmee niet aan de orde.

5 TOETSING AAN DE ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR

5.1 De Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een samenhangend netwerk dat bestaat uit bestaande natuurgebieden, verwevingsgebieden (waardevolle agrarische gebieden) en ecologische verbindingszones die deze gebieden met elkaar verbinden.
In de omgeving van Voorthuizen liggen meerdere gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur. Ook het Natura 2000-gebied Veluwe is onderdeel van de EHS. Ten oosten van het plangebied ligt EHS op ca. 570 m afstand. Figuur 5.1 geeft de begrenzing van de EHS en de ligging van het plangebied weer.

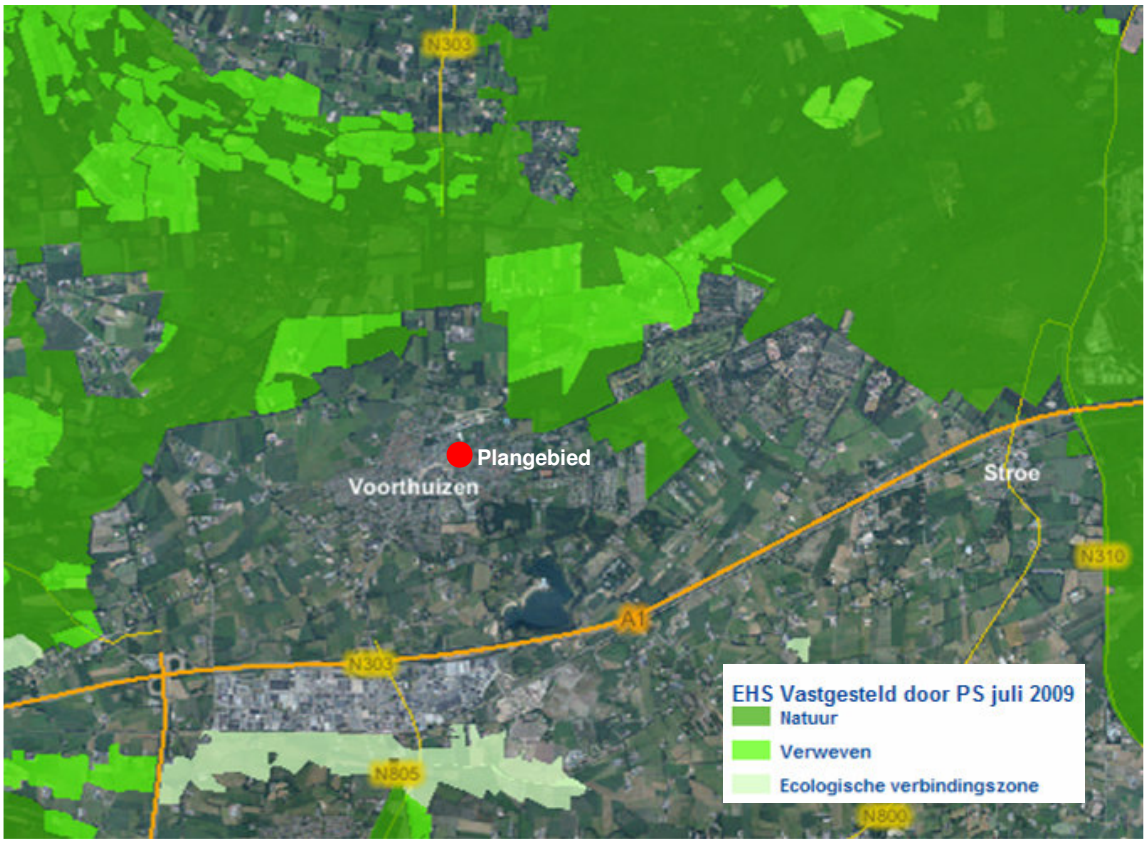

Figuur 5.1. Ecologische Hoofdstructuur[3] (vastgesteld oor PS juli 2009)

Binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), de ruggengraat van het natuurbeleid, is een bestemmingswijziging niet mogelijk als daarmee de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied significant worden aangetast, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. De te beschermen wezenlijke kenmerken en waarden zijn in een streekplanuitwerking gespecificeerd en onderscheiden in kernkwaliteiten en omgevingscondities[4]. De relevante kernkwaliteiten en omgevingscondities zijn hierna beschreven.

[3] Atlas Groen Gelderland

[4] Provincie Gelderland 2006, Streekplanuitwerking

Kernkwaliteiten Gelderse Vallei

- De vanuit ecologisch oogpunt grote samenhang in en dichtheid aan natuur- en bosgebieden, landschapselementen, beken en beekdalen in de groene gordel van Putten tot Scherpenzeel (en doorlopend naar de Utrechtse Heuvelrug).
- Het karakteristieke landgoederen- en kampenlandschap met daarin de 'natuurlijke' rangschikking van beken, natte heideterreinen en beekbegeleidende bossen.
- Het samenhangend systeem van infiltratie op de stuwwallen en kwel in lagen delen met de daarbij behorende hoge waarden van en potenties voor kwelafhankelijke vegetaties (natte schrale graslanden en broekbos) in de omgeving van Zwartebroek - de Bunt en in het zuiden van de Gelderse Vallei: het Binnenveld en het Allemanskampje.

Omgevingscondities

- De grond- en oppervlaktewateromstandigheden (kwaliteit en kwantiteit) behorende bij waterafhankelijke natuurdoeltypen.
- De kwaliteit van het leefgebied van alle soorten, waarvoor conform de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing vereist is en die als zodanig worden genoemd in de AmvB Vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet.
- De landschappelijke verwevenheid van natuur, bos en landschapselementen met cultuurgronden.
- De stilte in stiltebeleidsgebieden en stiltegebieden (in geval de norm van 40 decibel wordt overschreden).
- De uitwisselingsmogelijkheden voor planten en dieren in verbindingszones en tussen de verschillende leefgebieden in de overige delen van de EHS; in het bijzonder de vrije verplaatsing van herten en wilde zwijnen binnen het gehele bos- en natuurgebied van de Veluwe.
- Het areaal en de kwaliteit van bestaande natuur-, bos- en landschapselementen en gebieden die aangewezen zijn voor nieuwe natuur en agrarische natuur.

In figuur 5.2 is een beoordelingsschema in het kader van de EHS voor nieuwe initiatieven weergegeven.

5.2 Effectbeoordeling Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied bevindt zich niet binnen de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur, de afstand tot de EHS is ca. 570 m. Tussen het plangebied en de EHS bevindt zich met name bebouwing van de kern Voorthuizen.

Realisatie van de geplande ontwikkeling heeft vanwege de afstand tot de EHS en de ligging binnen stedelijk gebied zowel tijdens de realisatie als erna, tijdens de gebruiksfase, geen verstorende invloed die negatieve effecten heeft op de kernkwaliteiten en omgevingscondities van de EHS.

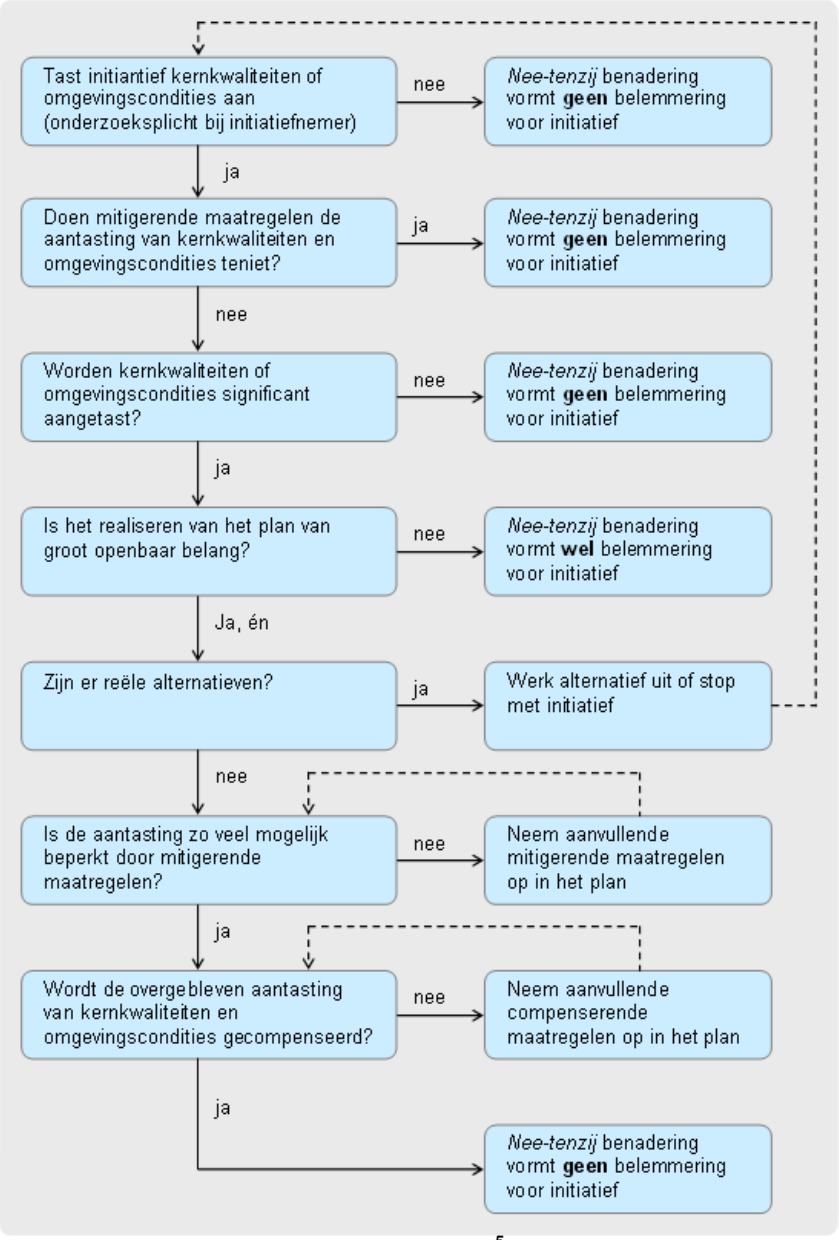

Figuur 5.2. Beoordelingsschema initiatieven in de EHS[5]

5.3 Conclusie Ecologische Hoofdstructuur

De nee-tenzij benadering van de Ecologische Hoofdstructuur vormt geen belemmering voor het voornemen om, de kernkwaliteiten en omgevingscondities van de EHS worden niet significant aangetast (stap 1 in figuur 5.2). Ook gaat er geen oppervlak van het kerngebied van de EHS verloren.

[5] Provincie Gelderland 2006, Streekplanuitwerking

GERAADPLEEGDE BRONNEN

Provincie Gelderland, mei 2006, *Streekplanuitwerking kernkwaliteiten en omgevingscondities van de Gelderse Ecologische Hoofdstructuur*

www.gelderland.nl, mei 2010 (o.a. leefgebied broedvogels Natura 2000-gebied Veluwe en Ecologische Hoofdstructuur)

COLOFON

Opdrachtgever	:	Woningstichting Barneveld
Project	:	Apeldoornsestraat te Voorthuizen
Dossier	:	C8060-01.001
Omvang rapport	:	19 pagina's
Auteur	:	Edith Dorsman, Jan-Willem van Veen
Interne controle	:	Dorien Grote Beverborg
Projectleider	:	Bart Jansen
Projectmanager	:	Mark Groen
Datum	:	2 november2010
Naam/Paraaf	:	

BIJLAGE 1 Resultaten veldonderzoek Ecogroen 2010

Notitie vleermuizenonderzoek

Apeldoornsestraat, Voorthuizen

Auteur: M.A. (Martin) Heinen
Project: 10-234
Datum: 30 september 2010
Status: Conceptnotitie

Ecogroen advies bv Postbus 625, 8000 AP Zwolle t:038 423 64 64 f:038 423 64 65 info@ecogroen.nl www.ecogroen.nl

1 Aanleiding en doelstelling

Ten behoeve van de sloop van enkele woningen aan de Apeldoornsestraat in Voorthuizen is in opdracht van DHV BV. (contactpersoon mevrouw E. Dorsman) een vleermuizenonderzoek uitgevoerd.

Uit vooronderzoek is gebleken dat vaste verblijfplaatsen van vleermuizen niet kunnen worden uitgesloten in de betreffende bebouwing.

Doel van het onderzoek is vaststellen of vaste verblijfplaatsen van vleermuizen in de te slopen bebouwing aanwezig zijn. Daarnaast is beoordeeld of de sloop negatieve effecten heeft op de strikt beschermde soortgroep vleermuizen.

De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1.

Figuur 1: Luchtfoto met rood gearceerd de ligging van het onderzoeksgebied (bron kaartondergrond: Google Earth).

2 Werkwijze

Het onderzoek is uitgevoerd volgens de 'Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijk ingrepen Flora- en faunawet'. Naast het vaststellen van de aanwezige vleermuizen is er aandacht besteed aan de functionaliteit van de vast rust- en verblijfplaatsen en de ecologische relatie die de planlocatie heeft met het omliggende gebied.

Bij onderzoek naar vaste verblijfplaatsen van vleermuizen vereist de toetsende instantie Dienst Landelijk Gebied (DLG) minimaal vier nachtelijke bezoeken verspreid over het jaar (zie ook kader Protocol voor Vleermuisonderzoek).

Er zijn vier nachtelijke bezoeken uitgevoerd op 25 juni, 19 juli, 20 augustus en 29 september 2010. De bezoeken in de periode juni/ juli hebben zich gericht op kraamkolonies/ zomerverblijfplaatsen en de bezoeken in de periode augustus- september op baltslocaties/ paarverblijfplaatsen.

Alle onderzoeken zijn uitgevoerd door één persoon en onder gunstige omstandigheden (>10°C, droog en weinig wind). Met behulp van een batdetector zijn (potentiële) invliegopeningen van vleermuizen in de aanwezige bebouwing nauwlettend in de gaten gehouden. Daarnaast zijn eventueel aanwezige vlieg- en jachtroutes (migratieroutes) en foerageergebieden van vleermuizen in kaart gebracht.

Protocol voor Vleermuisonderzoek

Vleermuizen zijn een belangrijke soortgroep binnen de natuurbescherming. Vleermuizen zijn echter moeilijk te inventariseren, vertonen specifiek gedrag en advies omtrent deze soortgroep is regelmatig complex. Tegen die achtergrond heeft het Vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus in het voorjaar van 2009 een protocol opgesteld voor de inventarisatie van vleermuizen en in 2010 een vernieuwde versie uitgegeven. Het doel van het protocol is bij te dragen aan de kwaliteit en uniformiteit in onderzoek, ook in de richting van ontheffingsaanvragen. Het protocol wordt ondersteund door Dienst Landelijk Gebied (Ministerie van LNV) en de Zoogdiervereniging.

3 Resultaten veldonderzoek

Vaste verblijfplaatsen

In de bebouwing zijn geen paar- en kraamverblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Wel zijn tijdens het vroege ochtendbezoek van 20 augustus 2010 op een vensterbank aan de kopse kant van de bebouwing aan de westzijde vleermuisuitwerpselen gevonden. Tijdens alle overige bezoeken zijn elders in het plangebied geen sporen (uitwerpselen of prooiresten) aangetroffen die erop duiden dat vleermuizen een verblijfplaats hebben in de bebouwing. Naar verwachting betreft het een tijdelijke verblijfplaats van een solitair mannelijk exemplaar van Gewone dwergvleermuis die slecht één of enkele dagen heeft gehuisd onder de dakrand van de bebouwing. Dergelijke tijdelijke verblijfplaatsen zijn niet jaarrond beschermd door de Flora- en faunawet.

Vleermuizen maken gebruik van een netwerk van verblijfplaatsen, waardoor vleermuizen regelmatig wisselen van verblijfplaats. Hierdoor bestaat de mogelijkheid dat zich later alsnog vleermuizen gaan vestigen in het plangebied. Er zijn namelijk geschikte invliegopeningen in combinatie met ruimten (bijvoorbeeld spouwmuur) waar vleermuizen kunnen huizen. Aangezien in het najaar van 2010 geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen zijn aangetroffen, is het niet aannemelijk dat aankomende winterperiode (2010/2011) overwinterende vleermuizen aanwezig zijn in de bebouwing.

In de (eventueel) te verwijderen bomen op de onderzoekslocatie zijn geen holten aangetroffen die geschikt kunnen zijn als vaste verblijfplaats voor vleermuizen.

Gezien het mobiele karakter van vleermuizen is vleermuizenonderzoek juridisch gezien slechts voor een bepaalde periode rechtsgeldig. Na overleg te hebben gepleegd met de afdeling Flora- en faunawet van het Ministerie van LNV blijkt dat er geen richtlijnen zijn voor hoe lang een vleermuizenonderzoek 'houdbaar' is. Over het algemeen wordt een periode van één tot maximaal twee jaar aangehouden. Gezien de mogelijke (her)vestiging van vleermuizen in de toekomst dient de volgende strategie aangehouden te worden:

Sloop vóór half maart 2011
Sloopwerkzaamheden die vóór circa half maart 2011 uitgevoerd worden kunnen - vanuit het oogpunt van vleermuizen - zonder nadere voorwaarden plaatsvinden;

Sloop in periode half maart 2011 t/m half maart 2013
- Indien de sloopwerkzaamheden uitgevoerd worden in de periode half maart 2011 tot en met half maart 2013, dient rekening gehouden te worden met de mogelijke (her)vestiging van vleermuizen;
- Om schade aan vleermuizen met zekerheid te voorkomen, dient in de actieve periode van vleermuizen - half maart t/m eind oktober - circa een week voorafgaand aan de geplande sloop een controlebezoek uitgevoerd te worden om na te gaan of vleermuizen, door bijvoorbeeld (her)kolonisatie, aanwezig zijn[1];
- Het wordt aangeraden, indien de planning het toelaat, niet te slopen in de meest kwetsbare perioden van vleermuizen. Deze kwetsbare perioden zijn globaal aan te geven als de voortplantingsperiode (1 mei - half juli) en de overwinteringsperiode (eind oktober - half maart).

Sloop na half maart 2013
Indien de sloop voor circa half maart 2013 niet haalbaar is, is een volledig actualiserend vleermuizenonderzoek in het seizoen voorafgaand aan de sloop noodzakelijk.

Vliegroutes
Tijdens het onderzoek is geen vliegroute aangetoond in of in de directe nabijheid van het plangebied. De sloop van de bebouwing geeft geen aanleiding schade te veronderstellen aan vliegroutes van vleermuizen. In de omgeving van het gebouw zijn diverse lijnvormige structuren aanwezig die door vleermuizen als vliegroute (kunnen) worden gebruikt.

Foerageergebieden
Tijdens de veldbezoeken zijn enkele foeragerende exemplaren van Gewone dwergvleermuis aangetroffen in de omgeving van de bebouwing. Vermoedelijk wordt de omgeving van de bebouwing incidenteel gebruikt als foerageergebied door enkele vleermuizen.

Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Flora- en faunawetgeving geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie. Dat is hier niet het geval. Er is in de omgeving veel geschikt foerageerhabitat voorhanden. Bovendien is het plangebied ook in de nieuwe situatie geschikt als foerageergebied voor enkele vleermuissoorten.

4 Conclusie

In de bebouwing is in zowel in de zomer- als najaarsperiode van 2010 respectievelijk geen kraam- en paarverblijfplaats aangetroffen. Sloopwerkzaamheden die vóór circa half maart 2011 uitgevoerd worden kunnen - vanuit het oogpunt van vleermuizen - zonder nadere voorwaarden plaatsvinden.

Indien de sloopwerkzaamheden na half maart 2011 worden uitgevoerd, is het van belang rekening te houden met de mogelijk (her)vestiging van vleermuizen in de toekomst (zie Hoofdstuk 4).

---

[1] Indien de sloop toch gepland staat in de overwinteringsperiode (eind oktoberf - half maart), dan is het van belang om ongeveer eind oktober het controlebezoek uit te voeren.

DHV B.V.
Ruimte en Mobiliteit
Verlengde Kazernestraat 7
7417 ZA Deventer
Postbus 927
7400 AX Deventer
T (0570) 63 93 00
F (0570) 63 93 01
E deventer@dhv.nl
www.dhv.nl